

ISSN 2091-5187

SERVIS

ILMIY-AMALIY
JURNAL

№3

2026

SERVIS

ILMIY-AMALIY JURNAL 2026-yil, 3-soni

Muassis: Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

O‘zbekiston Matbuot va axborot agentligi tomonidan 2008-yil 31-dekabrda
0561-raqam bilan ro‘yxatga olingan.
O‘zR OAK Riyosatining 19.03.2017-y., 239/5-sonli qarori bilan e’tirof etilgan.

Tahririyat a’zolari:

Mas’ul kotib:

i.f.d., prof. M.Q.Pardayev

Muharrirlar:

i.f.d., dotsent F.A.Safarov
PhD, dotsent I.M.Pardayeva
PhD, I.Sh.Ernazarova

Texnik muharrir:

katta o‘qituvchi F.O.O‘roqov

Korrektor:

PhD, dotsent v.b.
T.I.Yahyoyev

Sahifalovchi:

PhD, dotsent v.b.
X.N.Ochilova

1 yilda 4 marotaba
chop etiladi.

**O‘zbekiston hududida
tarqatiladi.**

Tahririyat manzili:

140100, Samarqand shahar,
Amir Temur ko‘chasi, 9-uy,

tel.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

faks: +998(366)231-12-53
el.pochta:

samisiservis@mail.ru

Tahrir hay’ati raisi:

M.E.Po‘latov – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori,
i.f.d., professor

Tahrir hay’ati raisi o‘rinbosari:

O.M.Pardayev – SamISI prorektori, iqtisod fanlari doktori,
professor

Tahrir hay’ati a’zolari:

M.M.Muxammedov – SamISI professori, iqtisod fanlari
doktori

D.R.Zaynalov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

O.M.Murtazayev – TDIUSF direktori, iqtisod fanlari doktori,
professor

M.R.Boltabayev – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

R.X.Ergashev – QarMII professori, iqtisod fanlari doktori

B.K.G‘oibnazarov – iqtisod fanlari doktori, professor

I.S.To‘xliyev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

K.B.Urazov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

D.H.Aslanova – iqtisod fanlari nomzodi, professor

Q.J.Mirzayev – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

B.I.Isroilov – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

G.M.Shodiyeva – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

S.N.Toshnazarov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

R.N.Normaxmatov – SamISI professori, texnika fanlari doktori

A.Bektemirov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

M.T.Alimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

Z.Dj.Adilova – TDIU professori, iqtisod fanlari doktori

Sh.O.Quvondiqov – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

L.N.Xalikova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

F.A.Safarov – SamISI dotsenti, iqtisod fanlari doktori

A.M.Karimova – SamISI professori, iqtisod fanlari doktori

I.B.Mattiyev – SamISI professori, pedagogika fanlari doktori

B.F.Boronov – SamISI professori v.b., iqtisod fanlari doktori

A.N.Xoliqulov – SamISI professori, iqtisod fanlari nomzodi

X.A.Raximov – SamISI dotsenti, PhD

S.A.Babanazarova – SamISI dotsenti, PhD

X.N.Ochilova – SamISI dotsenti v.b., PhD

I.R.Berdikulova – SamISI dotsenti v.b., PhD

A.Q.G‘apparov – SamISI dotsenti v.b., PhD

Зафаржон Толибжонович Вахобов Социально-экономические эффекты брендинга туристских дестинаций: модель оценки на примере Самарканда	153
Хасан Абдусайитович Рахимов Меҳмонхоналарнинг иқтисодий рақобатбардошлигини ошириш йўллари	161
Mohigul Ulug‘bekovna Shodiqulova Madaniy turizmni rivojlantirishda kichik biznes va mahalliy tadbirkorlikning o‘rni	164
Shaxnoza Shomurotovna Toshpulatova Mehmonxonalarning rivojlanish tarixi hamda “mehmonxona” tushunchasining ilmiy, nazariy va amaliy masalalari	169
MENEJMENT VA MARKETING	
Xilola Nematovna Ochilova Ilmiy kadrlar tayyorlash va ilm-fan sohasida boshqaruv samaradorligini oshirish yo‘llari	172
Mahliyo Islamovna Diyarova, Sanjar Abdulahodovich Rahimov Uy-joy qurilishini rivojlantirishning iqtisodiy boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	179
MOLIYA, PUL MUOMALASI VA KREDIT	
Azim Qayumovich G‘apparov, Dostonbek Jo‘rabek o‘g‘li Qoplonov Ijtimoiy obyektlarda qurilish xizmatlarini moliyalashtirishning samaradorligini oshirish: nazariy va amaliy yondashuvlar	185
Abdunazar Narzullayevich Ibragimov Islom moliya tashkilotlarida buxgalteriya hisobini xalqaro standartlar asosida tashkil etish	189
BUXGALTERIYA HISOBI, IQTISODIY TAHLIL VA AUDIT	
Низомиддин Бегбутаевич Хўжабеков Консолидациялашган молиявий ҳисобот ва бизнес бирлашувларида кечиктирилган фойда солиғини МҲХС (IAS) 12 асосида тан олиш	197
Умар Худайбердиев Қўшилган қийматнинг шаклланиши ва мамлакат ялпи ички маҳсулот ҳажмининг кўпайиши	206
Ortiq Eshnazarovich Ernazarov Xizmat ko‘rsatish sohasini chiziqli ekonometrik modelashtirishda juft korrelyatsiya koeffitsiyentining ahamiyati	208
Bekniyoz Suvonov Moliyaviy hisobot tahlilini raqamli transformatsiya qilishning analitik imkoniyatlari	212
Bobir Kiyomidinovich Muftaydinov Korxonaning to‘lov qobiliyatini kompleks baholashda qo‘llaniladigan skoring usulining mazmuni	217
Хушвакт Мансурович Ёдгоров Дори воситалари саноати корхоналарида асосий ишлаб чиқариш харажатлари бухгалтерия ҳисоби ва таннархни аниқлаш тартиби	221
TA’LIM, KADRLAR TAYYORLASH VA PEDAGOGIKA	
Li Shan Research on the Impact of Teacher's Ethics and style on the Core Competitiveness of Universities	227
Kamoliddin Asomiddin o‘g‘li Jaxongirov Ta’lim turizmi bozorini rivojlantirishning xalqaro tajribasi va uni o‘zbekiston sharoitida qo‘llash imkoniyatlari	231
E’TIBORGA MOLIK MASALALAR	
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев Узоқ умр кўриш сирлари. Фарзанд тарбиялашдаги хатолар	236
Мамаюнус Пардаев, Фарход Набиев Манфаатлар тўқнашуви мазмуни ва турлари	238

E'TIBORGA MOLIK MASALALAR

УЗОҚ УМР КЎРИШ СИРЛАРИ

Телеграмнинг “@liderlar1” каналида Японияда яқинда япон психологи Хидеки Ваданинг «Саксон ёш тўсиғини енгиб ўтиш» номли китоби нашр этилгани ва унинг халқ ўртасида катта қизиқиш уйғотгани ҳақида маълумотлар келтирилган экан.

Унда эътироф этилишича ушбу китоб дўконларга келиб тушиши биланок 500 мингдан ортиқ нусхада сотилгани ҳақида маълумот берилган. Экспертлар эса яқин ойларда унинг бир миллион нусхалик кўрсаткичга эришиб, бестселлерга айланишини тахмин қилаётганлиги ҳам қайд этилган.

Доктор Вада 61 ёшда бўлиб, кексалар саломатлиги бўйича Японияда етакчи мутахассис ҳисобланар экан. У ўзининг бой тажрибасини 34 та қоидага жамлаб, 60 ёшдан кейинги осойишта ва мазмунли ҳаёт сирларини баён қилган.

Бу қоидалар оддий кўринса-да, уларда чуқур ҳикмат мужассам. Буни айнан иқтибос шаклида келтирамиз. Марҳамат:

- “1. Ҳар куни сайр қилинг.
2. Ғазабланганингизда чуқур нафас олинг.
3. Доимо ҳаракатда бўлинг, танангизни ҳаракатсиз қолдирманг.
4. Ёзда, ҳатто кондиционер ишлаб турган бўлса ҳам, сув ичинг.
5. Овқатни яхшилаб чайнанг — ақл ҳам оғиз билан бирга ишлайди.
6. Хотира ёш туфайли эмас, балки ҳаракатсизлик оқибатида сусаяди.
7. Дори воситаларини ортиқча истеъмол қилманг.
8. Зарурат бўлмаса, қон босими ёки қондаги қанд миқдорини атайлаб пасайтиришга уринманг.
9. Ёлғизлик ҳар доим ҳам узлат эмас, баъзан у хотиржамликдир.
10. Баъзан дангасалик қилиш уят эмас.
11. Кексаликда ҳайдовчилик гувоҳномасига эга бўлиш шарт эмас.
12. Ўзингиз яхши кўрган ишни қилинг, ёқтирмайдиган ишларингизни тарк этинг.
13. Ўзингизни уйга қамаб қўйманг
14. Сизни бахтли қиладиган таомларни истеъмол қилинг — вазннинг бировз ортиши зарарли эмас.
15. Сизга ёқмайдиган одамлар билан вақт ўтказманг.
16. Телевизорни ҳаддан ташқари кўп томоша қилманг.
17. Касаллик билан доимо курашиш ўрнига, у билан яшашни ўрганинг.
18. Оптимизм — энг яхши дори.
19. Мевалар, қуёш нури ва тоза ҳаво — бахт манбаларидир.
20. Кўнглингиздаги гапларни очиқ айтинг.
21. Керак бўлса, фикрингизни ўзгартиринг — бунинг ҳеч қандай ёмон жойи йўқ.
22. Ўрганишдан тўхташ — кексаликнинг бошланишидир.
23. Шунчаки шукр қилинг — табассум омад олиб келади.
24. Кексалик юк эмас, балки неъматдир.

Доктор Вада бизга 60 ёшдан кейинги давр ҳаётнинг якуни эмас, балки соддалик ва хотиржамликнинг бошланиши эканини эслатади

Бу — ҳаётга теранроқ назар ташлаш ва ўзимиз билан самимий бўлишни бошлайдиган даврдир.

Қисқача айтганда:

25. Содда яшанг, ҳар куни бировз ҳаракат қилинг ва кўпроқ табассум қилинг.
26. Танангизни ва ёшингизни меҳр билан қабул қилинг — шунда бахт сиз ўйлагандан ҳам яқин эканини англайсиз.

27. Бу ҳикматларни яқин инсонларингиз билан бўлишинг — ҳикмат ёш танламайди.

28. Ёшларга ҳайратланманг — барчамиз ҳам бир вақтлар ёш бўлганмиз.

29. Кексаларга ҳавас қилинг — улар дунёни кўрган ва ҳаётни англаган инсонлардир.

30. Тонгда сиздан ўзиб кетаётган кексаларга ҳавас қилинг: балиқчиларга, кўзикорин терувчиларга ва саёҳатчиларга!

31. Ҳали ҳам ўзини парвариш қиладиган, соч турмаги, пойабзали озода, нафис кийимига эътибор берадиган инсонларга ҳавас қилинг.

32. Ҳаёт кувончини йўқотмаган, ўзини фарзандлари ва набираларида кўрадиган, энг оғир ҳаётий синовлардан кейин ҳам орзу ва истаклар билан яшайдиган инсонларга ҳавас қилинг.

33. Ёшларга ҳайратланманг! Ёш бўлиш осон.

34. Кексаларга ҳавас қилинг — улар қалбан ҳамиша ёш бўлиб қолишга муваффақ бўлганлар.

Бу — бизнинг ота оналаримиз ҳақида! 🖤

Ушбу матнни 2026 йилда йўқотишни истамайдиган дўстларингиз, яқинларингиз ва кадрдонларингизга юборинг.

Мен сизни йўқотишни истамайман“@liderlar1”

ФАРЗАНД ТАРБИЯЛАШДАГИ ХАТОЛАР

Телеграмнинг Namoz Vaqtlari □ Расмий каналда: <https://t.me/+v224thWf6mowMzVi> юқоридаги мавзуда маълумотлар берилган экан. Булар ибратли бўлганлигини инобатга олиб, Сиз азизларга ҳам улашишни мақсад қилдим. Марҳамат танишинг:

– **Ота-онанинг болага:** “Лапашанг”, “Аҳмоқ”, “Одобсиз” каби ёқимсиз сўзлар билан мурожаат қилиши энг катта хатодир. Аслида камчилик фарзанднинг ўзида эмас, ишида;

– **уриб-сўкиб тарбиялаш.** Фарзанд нотўғри иш қилганида танбеҳ бериш, уриш-сўкишдан кўра яхши кўрган нарсаларидан маҳрум қилиш, гапирмаслик ёки қовоқ уйиш самарали бўлади;

– **нотўғри рағбатлантириш.** Ота-она болалаларининг яхши ишларини мукофотлашда ширинлик ёки пул бериш билан бирга савоб бўлишини, эвазига жаннатга эришишини ҳам уқтирсин;

– **болаларни бир-бирига қарама-қарши ўстириш.** Бир оилада туғилиб ўсган болаларнинг ҳам шахсияти турлича бўлади. Уларни зеҳни, қобилияти паст-баландига қараб йўналтириш лозим. Акс ҳолда бир-бирига солиштириш билан оралари бузилиши мумкин;

– **ёмон дуо қилиш.** Фарзанди жаҳлини чиқарса, айрим оналар дарров қарғашга тушади. Бунинг оқибати жуда ёмон;

– **ваъда бериб бажармаслик.** Ота-она ваъдасида турмаса, ишончини йўқотади. Масалан, “Кел, урмайман”, дейди. Аммо келганида уради. “Бундай қилсанг, уни олиб бераман”, дейди, лекин сўзида турмайди.

– **фарзандини ёмон ҳолатларга гувоҳ қилиши.** Шаънини юксалтириш, ботирликка ўргатиш ўрнига таҳқирлайдиган манзараларни кўрсатиш бола қалбини синдиради;

– ёқтирмаган нарсасини совға қилиш;

– **ёлғон гапириш.** Одатларнинг энг ёмони ёлғон сўзлашдир. Бола ўрناق оладиган кишилар ёлғон гапириб турса, уям шунга одатланади.

“Бахтли ҳаёт сари” китобидан

Тизимлаштирувчи Мамаюнус Пардаев

МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИ МАЗМУНИ ВА ТУРЛАРИ

Ўзбекистонда бу масала 2024 йил 5 июнда қабул қилинган “Манфаатлар тўқнашуви тўғрисида”ги ЎРҚ-931-сон Қонун билан тартибга солинади. Қонунда манфаатлар тўқнашуви мавжуд ва эҳтимолий турларга ажратилган.

1. Мавжуд манфаатлар тўқнашуви шахснинг шахсий манфаатдорлиги унинг хизмат вазифаларини бажаришига аллақачон таъсир қилаётган ва шахсий манфаат билан фуқаролар, ташкилот, жамият ёки давлатнинг қонуний манфаатлари ўртасида карама-қаршилик юзага келган ҳолат. Мисол: раҳбар ўзининг яқин қариндоши ишлайдиган корхона билан шартнома тузиш масаласини ўзи ҳал қилади.

2. Эҳтимолий манфаатлар тўқнашуви ҳозирча манфаатлар тўқнашуви юзага келмаган, аммо шахсий манфаат келажақда хизмат вазифасига таъсир қилиши мумкин бўлган ҳолат. Бунга мисол тариқасида, ходимнинг яқин қариндоши ташкилот билан шартнома тузмокчи бўлган компанияда ишлайди. Агар ходим кейинчалик ушбу шартнома бўйича қарор қабул қилиш ваколатига эга бўлса, эҳтимолий манфаатлар тўқнашуви пайдо бўлади.

Манфаатлар тўқнашуви деганда, шахснинг шахсий манфаатлари унинг хизмат ёки лавозим вазифаларини ҳолис ва адолатли бажаришига таъсир қилиши мумкин бўлган ҳолати тушунилади. Бунга мисол тариқасида таъкидлаш жоизки, корхона раҳбари ходим ишга қабул қилиши керак. Танловда унинг яқин қариндоши ҳам катнашмокда. Раҳбар қариндошини бошқа номзодлардан устун қўйишга шахсий манфаатдор бўлса, бу манфаатлар тўқнашуви ҳисобланиши мумкин.

Келиб чиқиш ҳолатига кўра: молиявий манфаатлар тўқнашуви, қариндошлик ёки яқин алоқалар билан боғлиқ тўқнашув, тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ тўқнашув, совға, имтиёз ёки бошқа манфаатлар билан боғлиқ тўқнашув, лавозим ваколатларидан шахсий манфаат йўлида фойдаланиш билан боғлиқ тўқнашув.

Манфаатлар тўқнашувининг асосий турлари бир қанча.

Шахсий манфаат — шахснинг ўзи ёки яқинлари фойда олиши мумкин бўлган ҳолат.

Хизмат манфаати билан тўқнашув — лавозим вазифаси ва шахсий манфаат бирига зид келиши.

Молиявий манфаат — қарор қабул қилиш натижасида шахс ёки унинг яқинлари моддий фойда олиши.

Қариндошлик билан боғлиқ манфаат — қариндошига ишга қабул қилиш, шартнома бериш ёки имтиёз яратиш каби ҳолатлар.

Қисқача қилиб айтганда, манфаатлар тўқнашуви *«Менинг шахсий манфаатим хизмат вазифамни ҳолис бажаришимга таъсир қилиши мумкин»* деган ҳолатдир.

Қонуннинг муҳим жиҳати шундаки, манфаатлар тўқнашуви аниқланганда уни **ошкор қилиш ва тартибга солиш чоралари** белгиланган; жумладан, мавжуд тўқнашув ҳақида хабарнома ва эҳтимолий тўқнашув ҳақида декларация тақдим этиш тартиблари мавжуд.

Мамаюнус Пардаев, Фарход Набиев
Интернет маълумотлари асосида шакллантирилди.

ISSN 2091-5187

❧ “SERVIS” ❧

Jurnal Samarqand iqtisodiyot va servis instituti tahririyat
bo‘limida nashrga tayyorlandi.

08.09.2026 yilda terishga berildi. 25.09.2026 yilda bosishga ruxsat etildi. Ofset
bosma qog‘ozi. Qog‘oz bichimi 60x84_{1/8}. “Times” garniturasini. Ofset bosma usuli.
Shartli bosma tabog‘i 15,6. Hisob-nashriyot
tabog‘i 14,68. Adadi 100 nusxa. Buyurtma №0169A/26

Samarqand iqtisodiyot va servis institutining
matbaa bo‘limida chop etildi.
Litsenziya № 025316.
Reestr № X-119112.

Manzil: Samarqand shahri, Shoxruh ko‘chasi, 60-uy.

© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2026.